

POSTANOWIENIE

Dnia 24 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **A. S.**

skazanego z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.

o przeciwdziałaniu narkomanii i in.,

po rozpoznaniu 24 marca 2025 r., na posiedzeniu bez udziału stron,

kasacji obrońcy skazanego od wyroku

Sądu Okręgowego w Siedlcach z 14 czerwca 2024 r.,

sygn. akt II Ka 886/23, zmieniającego wyrok

Sądu Rejonowego w Ł. z 7 sierpnia 2023 r.,

sygn. akt II K 12/23,

p o s t a n o w i ł:

I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

II. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

[J.J.]

UZASADNIENIE

A.S. został oskarżony o to, że:

„I w okresie od daty nieustalonej, nie wcześniej niż dnia 1 stycznia 2022 roku do dnia 22 lipca 2022 roku w Ł. , w województwie [...], w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru wbrew przepisom art. 33-35. art. 40 i art. 40a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii uczestniczył w obrocie znaczną ilością substancji psychotropowej z grupy 1I-P w postaci 4-CMC w

ilości nieustalonej, nie mniejszej niż 500 gram, działając w ten sposób, że kilkakrotnie uzyskiwał je z nieustalonego źródła a następnie przekazywał je M. S. celem ich magazynowania w pomieszczeniach przez niego zajmowanych, działając w zamiarze ich dalszego zbycia konsumentom,

to jest o przestępstwo z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2020.2050 t.j.) w zw. z art. 12 § 1 kk;

II w dniu 21 lipca 2022 r. w Ł. , w woj. [...] wbrew przepisom ustawy posiadał znaczną ilość środka odurzającego z grupy I-N w postaci ziela konopi innych niż włókniste o wadze 19,62 grama,

to jest przestępstwo z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2020.2050 t.j.);

III w okresie od daty nieustalonej do 22 czerwca 2022 r. w miejscowości T., gm. T.1, w woj. [...] wbrew przepisom ustawy uprawiał konopie inne niż włókniste w ilości 8 sztuk roślin w różnej fazie rozwoju, przy czym uprawa ta mogła dostarczyć znacznej ilości suszu konopi innych niż włókniste,

to jest o przestępstwo z art. 63 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2020.2050 t.j.);

IV w dniu 22 czerwca 2022 r. w miejscowości T., gm. T.1., w woj. [...] wbrew przepisom ustawy posiadał środek odurzający z grupy I-N w postaci ziela konopi innych niż włókniste o wadze 0,62 grama, przy czym czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi,

to jest o przestępstwo z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2020.2050 t.j.).”

Sąd Rejonowy w Łukowie. wyrokiem z 7 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 12/23, orzekł m.in., że:

„II. A. S. uznaje za winnego zarzucanych mu czynów i za czyn z pkt I aktu oskarżenia na podstawie art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 kk skazuje go i wymierza mu karę 2 (dwa) lata pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 200 (dwieście) stawek

dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł (dwadzieścia); za czyn z pkt II aktu oskarżenia na podstawie art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii skazuje go i wymierza mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności; na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy z dnia

29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii orzeka przepadek dowodów rzeczowych opisanych w wykazie dowodów rzeczowych nr II/1038/22/N pod poz. 10

i 11 karta 144 akt sprawy; za czyn z pkt III aktu oskarżenia na podstawie art. 63 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii skazuje go i wymierza mu karę 10 (dziesięć) miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii orzeka przepadek dowodów rzeczowych opisanych w wykazie dowodów rzeczowych nr II/1038/22/N pod poz. 12 karta 144 akt sprawy; za czyn z pkt IV aktu oskarżenia na podstawie art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii skazuje go i wymierza mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii orzeka przepadek dowodów rzeczowych opisanych w wykazie dowodów rzeczowych nr II/1038/22/N pod poz. 13 i 14 karta 144 akt sprawy; na podstawie art. 85 § 1 kk. art. 85a kk. art. 86 § 1 kk orzeczone kary pozbawienia wolności łączy i orzeka wobec A. S. karę łączną 3 (trzy) lata i 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 63 § 1 kk zalicza oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres jego zatrzymania i tymczasowego aresztowania od 22 czerwca 2022 r. godzina 11.55 do 23 czerwca 2022 r. godzina 11.25, od 21 lipca 2022 r. godzina 13.45 do 23 lipca 2022 r. godzina 15.42, od 11 sierpnia 2022 r. godzina 11.45 do 31 stycznia 2023 r. godzina 16.55."

Apelacje od tego wyroku wnieśli m.in. obrońcy A. S. .

Adw. P. W. zaskarżyła go w całości. Zarzuciła obrazę przepisów prawa materialnego - art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii poprzez błędne zastosowanie, kwestionując poczynione przez sąd ustalenia faktyczne, a także naruszenie przepisów postępowania: art. 4, 7, 410 oraz

5 § 2 k.p.k., jak również błąd w ustaleniach faktycznych i niewpółmierność orzeczonej kary i wniosła o:

„I. uniewinnienie oskarżonego A. S. od czynu zarzucanego mu w pkt I aktu oskarżenia;

II zmianę opisu czynu z pkt III, poprzez wyeliminowanie z niego stwierdzenia, że uprawa ta mogła dostarczyć znacznej ilości suszu konopi innych, niż włókniste i przyjęcie, że czyn popełniony przez oskarżonego nosi znamiona czynu stypizowanego w art. 63 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i wymierzenie kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia;

III. rozważenie zastosowania wobec oskarżonego dobrodziejstwa instytucji z art. 37b KK

IV w zakresie pozostałych czynów wnoszę o wymierzenie oskarżonemu kary w najniższych ustawowych granicach zagrożenia ustawowego, a następnie kary łącznej na zasadach zbliżonych do zasady pełnej absorpcji.”

Adw. M. P. zaskarżył wyrok w całości. Zarzucił on:

„I. Naruszenie przepisów postępowania, które mogły mieć wpływ na treść orzeczenia, w postaci:

1. Art. 4 i 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a przez to wadliwej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie, w sposób sprzeczny z doświadczeniem życiowym i prawidłami logiki, tym przez wyciągnięcie wniosków, które z dowodów nie wynikają, oraz zaniechanie uwzględnienia okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, co odnosi się do:

a) Notatki urzędowej (k. 1), protokołu przeszukania pomieszczeń (k. 4-6), protokołu użycia testerów narkotykowych (9, 11-21), protokołu oględzin, zeznań M. B. (k.24v-25), opinii z zakresu badań toksykologicznych (k.176-181), opinii (k.200-221), notatki urzędowej (k.252-262), bilingu połączeń (k.320-321), zeznań J. P. (k. 501v) - z których to dowodów nie wynika fakt kilkukrotnego uzyskania przez A. S. substancji 4 - CMC, a następnie przekazywania jej M. S. celem jej magazynowania z zamiarem dalszego zbycia konsumentom.

b) zeznań N. R. (k. 192v, 476-476v), zeznań K. B. (k. 192v, 476 - 476v) - z których to dowodów jawi się, że oskarżony A. S. miał pretensję do M. S. , o bezpodstawne oskarżenie, a nadto że M. S. miał się tłumaczyć, że tak mu kazał powiedzieć policjant.

c) Wyjaśnień oskarżonego M. S. (k.81v, 336v-337, 473- 473v) przez obdarzenie wiarą co do okoliczności kilkukrotnego przekazywania do przechowania przez A. S. substancji 4 - CMC w sytuacji gdy wyjaśnienia te są nieprecyzyjne, nie zawierają żadnych szczegółów co do dat i okoliczności przekazywania i odbierania tej substancji, formy opakowań, czasu przechowywania, ani jakichkolwiek danych pozwalających na weryfikację danych. Ponadto okoliczności odnalezienia tych substancji ok. dobę po rzekomym ich dostarczeniu przez oskarżonego A. S. , w stanie częściowego rozsypania na kuchennym blacie w domu M. S. w świetle zasad doświadczenia życiowego nakazują przyjąć, iż stanowiły własność gospodarza, tj. oskarżonego M. S.

d) Wyjaśnień A. S. , przez odmówienie im wiary w zakresie zaprzeczania uczestniczeniu w obrocie substancją 4-CMC, w sytuacji gdy nie ma żadnego dowodu stojącego w opozycji do tych wyjaśnień poza pomawiającymi wyjaśnieniami M. S. , nie są one sprzeczne ze wskazaniami wiedzy, a nie są one przy tym sprzeczne doświadczeniem życiowym i logiką.

2- Art. 7 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a przez to wadliwej oceny dowodów w postaci opinii 33171/08/22/1 z 14.10.2022r (k.213) oraz opinii uzupełniającej z dnia 20.12.2022r (k.373), w sposób sprzeczny ze wskazaniami wiedzy oraz prawidłami logiki, przez przyjęcie, iż uprawa konopi mogła dostarczyć znacznej ilości suszu, w sytuacji gdy z opinii biegłych wynika, że waga wyodrębnionych kwiatostanów wynosiła 11,82 g i mogła posłużyć do sporządzenia 11-23 działek handlowych. A sposób zabezpieczenia materiału dowodowego nie pozwala na czynienie jakichkolwiek pewnych założeń co do potencjału uprawy.

3. Art. 5 § 2 k.p.k. przez przyjęcie w zarzucie I, iż 500 g substancji 4-CMC jest ilości znaczną mimo braku możliwości oznaczenia ilościowego substancji czynnej w zabezpieczonym materiale oraz ustalenia ilości osób, które mogłyby się

substancją odurzyć - co wynika wprost z wniosków opinii z dnia 5 września 2022r nr 32821/08/22/1 pkt 6 wniosków (k.176-181).

(...)” oraz błędy w ustaleniach faktycznych

i wniósł o „zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie A. S. od zarzutu z pkt I, oraz zmianę kwalifikacji czynu II na art. 62 ust. 1 Ustawy o przeciwdziałaniu narkomani, a czynu z punktu III na art. 63 ust. 1 Ustawy o przeciwdziałaniu narkomani.”

Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z 14 czerwca 2024 r., sygn. akt II Ka 886/23, orzekł m.in., że:

„- rozwiązuje orzeczenie o łącznej karze pozbawienia wolności wymierzonej A. S. ;

- w ramach czynu zarzucanego A. S. w pkt II aktu oskarżenia, przypisanego mu w pkt II wyroku, z opisu czynu eliminuje ustalenie, iż przedmiotem czynu była znaczna ilość środka odurzającego i czyn ten kwalifikuje z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i skazuje go za ten czyn na karę 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności;

- w ramach czynu zarzucanego A. S. w pkt III aktu oskarżenia, przypisanego mu w pkt II wyroku, z opisu czynu eliminuje ustalenie, iż uprawa mogła dostarczyć znacznej ilości suszu konopi innych niż włókniste i czyn ten kwalifikuje z art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i skazuje go za ten czyn na karę 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności;

- za czyn z pkt IV aktu oskarżenia, przypisany A. S. w pkt 11 wyroku w miejsce kary pozbawienia wolności wymierza mu karę grzywny w wysokości 100 (sto) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej w kwocie 20 (dwadzieścia) złotych;

- na podstawie art. 85 § 1 kk w zw. z art. 86 § 1 kk łączy jednostkowe kary pozbawienia wolności i kary grzywny i wymierza oskarżonemu A. S. łączną karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz łączną karę grzywny

w wysokości 250 (dwustu pięćdziesięciu) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej w kwocie 20 (dwadzieścia) złotych;

- w pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy.”

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego, zaskarżając go w całości. Zarzucił on „mające istotny wpływ na treść orzeczenia rażące naruszenie przepisów postępowania, mianowicie:

- art. 433 § 2 KPK w zw. z art. 457 § 3 KPK polegające na niepełnym i pobieżnym ustosunkowaniu się w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia do zarzutu apelacji dotyczącego czynu przytoczonego w punkcie I wyroku o naruszeniu przez sąd a quo przepisu art. 5 § 2 KPK przez rozstrzygnięcie na niekorzyść oskarżonego wątpliwości dotyczącej znamienia <<znacznej ilości>> oraz powiązanego z tym czynem zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych co do uczestniczenia przez oskarżonego w obrocie znaczną ilością substancji psychotropowej i zamiaru jej zbywania konsumentom, a nadto w zaniechaniu zbadania prawidłowości kwalifikacji prawnej czynu przytoczonego w punkcie I Wyroku Sądu Rejonowego,

- art. 433 § 2 KPK w zw. z art. 457 § 3 KPK polegające na niepełnym i pobieżnym ustosunkowaniu się w uzasadnieniu do zarzutu apelacji dotyczącego czynu przytoczonego w punkcie I wyroku w odniesieniu do naruszenia przez sąd pierwszej Instancji przepisu art. 4 i 7 KPK poprzez dokonanie w sposób sprzeczny z doświadczeniem życiowym i prawidłami logiki, a przez to dowolny, oceny dowodów wskazanych w punkcie 1.1. uzasadnienia wyroku sądu I instancji, w tym przez ocenę dowodów ponad ich ośnowę i wyciągnięcie z nich wniosków, których ze wskazanych dowodów wyprowadzić się nie da tj. faktu kilkukrotnego uzyskania przez oskarżonego A. S. substancji 4 — CMC, a następnie przekazywania jej M. S. celem jej magazynowania z zamiarem dalszego zbycia konsumentom oraz pobieżnym ustosunkowaniem się do powiązanego z tym zarzutem zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych podniesionego w drugiej apelacji dotyczącego udziału przez oskarżonego A. S. w obrocie substancją 4-CMC i zamiaru jej odsprzedawania konsumentom.

- art. 455 KPK polegające na zaniechaniu poprawienia kwalifikacji prawnej czynu z art. 56 ust. 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu narkomanii poprzez przyjęcie kwalifikacji z art. 62 ust. 1 wskazanej ustawy”

i wniośł o „uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach II Wydział Karny w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.”

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniośł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odnosząc się do dwóch pierwszych zarzutów kasacji, wskazać należy, że są one całkowicie błędne i nieuzasadnione. Zgodnie bowiem z utrwalonym w tym zakresie orzecnictwem Sądu Najwyższego, o obrazie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. można mówić wtedy, gdy sąd w ogóle nie rozważył wniosków i zarzutów wskazanych w zwykłym środku odwoławczym, zaś o naruszeniu przepisu art. 457 § 3 k.p.k. - gdy w uzasadnieniu wyroku nie zostanie zawarta argumentacja odnosząca się do określonego potraktowania zarzutów i wniosków apelacji. Naruszenie art. 457 § 3 k.p.k. będzie więc miało miejsce wówczas, gdy sąd uznając zarzuty apelacji za zasadne lub niezasadne, nie wyjaśni swojego stanowiska, ewentualnie przedstawiona argumentacja będzie zawierała braki (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2022 r., V KK 333/22). W rozpoznawanej sprawie tego rodzaju sytuacja nie miała miejsca, co wynika z treści uzasadnienia Sądu odwoławczego, który w pełnym zakresie i w sposób prawidłowy zrealizował swoje obowiązki wynikające z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w odniesieniu do apelacji obrońców A. S. . Lektura sporządzonego przez Sąd Okręgowy w Siedlcach uzasadnienia zaskarżonego wyroku pozwala uznać, że wymogi te w pełni zostały spełnione. Analiza przedmiotowej kasacji oraz jej uzasadnienia uprawnia Sąd Najwyższy do wniosku, że podniesione w niej zarzuty naruszenia prawa procesowego w postaci art. 433 § 2 k.p.k. jak i z art. 457 § 3 k.p.k. zostały sformułowane instrumentalnie celem ponownienia zwykłej kontroli odwoławczej dokonanej przez Sąd odwoławczy w zakresie oceny zgromadzonych w sprawie dowodów i dokonanych ustaleń faktycznych. Trzeba również podkreślić,

że sam fakt rozpoznania przez Sąd drugiej instancji postawionych w zwykłym środку odwoławczym zarzutów w sposób, który nie satysfakcjonuje autora kasacji, nie oznacza, że doszło do obrazy wymienionych przepisów prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. lub też art. 457 § 3 k.p.k.

Jednocześnie trzeba zaznaczyć, że autorowi kasacji wyraźnie umnęło, iż Sąd Najwyższy w swoim dotychczasowym orzecznictwie wielokrotnie zauważał, podkreślał i przypominał, że naruszenie zasady *in dubio pro reo* możliwe jest jedynie wtedy, gdy sąd w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe i w sposób zgodny z art. 7 k.p.k. ocenił zgromadzone dowody, a pomimo tego, iż z dowodów uznanych za wiarygodne nadal wynikają co najmniej dwie równo-prawne wersje faktyczne i organ procesowy, rozstrzyga niedające się usunąć wątpliwości niezgodnie z kierunkiem określonym w przepisie art. 5 § 2 k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lipca 2022 r., II KK 263/22).

Ponadto, w świetle utrwalonego w orzecznictwie stanowiska, które Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni aprobuje, stwierdzić należy jednoznacznie, iż regulacje z art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. mają charakter rozłączny. W sytuacji, gdy sąd przeprowadzi postępowanie w sposób pełny, kompletny i podda zebrane dowody ocenie spełniającej rygory art. 7 k.p.k., to zastosowanie zasady z art. 5 § 2 k.p.k. może mieć miejsce, gdy tak przeprowadzona ocena dowodów potwierdzi istnienie wciąż niedających się - w oparciu o nią - usunąć wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2022 r., IV KK 497/22). W rozpoznawanej sprawie natomiast Sąd odwoławczy w ramach prowadzonej kontroli odwoławczej ocenił, iż ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji zostały oparte na prawidłowo zgromadzonym i przeprowadzonym materiale dowodowym, ocenionym w zgodzie z zasadami określonymi w art. 7 k.p.k. zatem nie mogło też dojść do obrazy art. 5 § 2 k.p.k., skoro wątpliwości, które opisuje skarżący, nie zaistniały. Jak wynika z tych rozważań Sąd orzekający nie powziął wątpliwości w przedmiocie artykułowanym w kasacji, a więc Sąd odwoławczy nie mógł ocenić zarzutu apelacyjnego szerzej niż to uczynił w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Tym samym i ten zarzut kasacyjny okazał się oczywiście bezzasadny.

Należy również zaznaczyć, że nie zmaterializowały się przesłanki zastosowania art. 455 k.p.k. Orzekanie poza granicami środka zaskarżenia, w rozumieniu tego przepisu, dotyczy bowiem tylko takiej sytuacji, gdy w opisie przypisanego czynu sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych co do rzeczywiście wypełnionych znamion czynu zabronionego, lecz błędnie wskazał przepis ustawy, pod który czyn ten podpada, a zatem o „oczywisty błąd” co do kwalifikacji prawnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2020 r., IV KK 198/19).

Z przytoczonych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł.]